

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15CoP/8/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720203440
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6720203440.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti D., T. Q., nar. XX.XX.XXXX a O. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina, deti rodičov - matka O. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXXX/XX, občan SR, zast. Mgr. Zuzana Kosová, advokátka, IČO: 52 164 101, Námestie SNP 27, 960 01 Zvolen, otec - K. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U., t. č. bytom Q. cesta 9, XXX XX U., občan SR, o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 18P/21/2020-177, zo dňa 25. novembra 2020, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd ako súd prvej inštancie zamietol návrh otca na zníženie výživného a zároveň rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ustanovenia Zákona o rodine (zákon č. 36/2005 Z. z. Zákon o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) upravujúcich vyživovaciu povinnosť rodičov k deťom. Skutkovo svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nezistil podmienky pre vyhovieť návrhu otca na zníženie výživného. Naposledy bolo výživné upravené na maloletú T. v konaní sp. zn. 5P/112/2017 vo výške 80,- Eur mesačne od 18.10.2018 a na maloletú O. v konaní sp. zn. 5P/127/2019 po 120,- Eur mesačne od novembra 2019. Otec dôvodil svoj návrh predpokladaným nástupom na výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený právoplatne v trestnom konaní, čím predpokladal stratu príjmu, stratu súčasného bývania, pričom počas výkonu trestu nebude môcť uhrádzať stanovené výživné a navyše po prepustení z výkonu trestu nevedel uviesť, či si nájde zamestnanie, resp. sa bude môcť evidovať na úrade práce, a teda či bude mať vôbec akýkoľvek príjem na plnenie vyživovacej povinnosti. Okresný súd pri zamietnutí návrhu na zníženie výživného prihliadol na to, že otec sa okrem platenia výživného inak na starostlivosti a úhrade potrieb maloletých detí nijako nepodieľa. Síce mu pribudla vyživovacia povinnosť k maloletej dcére Q. O. D., ale táto okolnosť bola zohľadnená už v konaní sp. zn. 5P/127/2019, pričom na maloletú Q. bolo určené výživné vo výške 100,- Eur mesačne na základe dohody rodičov. Aj uvedená skutočnosť svedčí o účelovom konaní otca, nakoľko každé dieťa má rovnaké právo vo vzťahu k rodičovi na zabezpečenie starostlivosti v požadovanom rozsahu. K otázke výkonu trestu okresný súd uviedol, že otec detí bol právoplatne odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere štyroch mesiacov, pričom túto dobu nemožno považovať z hľadiska jej dĺžky za takú, ktorá by dlhodobu obmedzovala otca pri plnení určeného výživného. Otec maloletých detí vlastným konaním zavinil tým, že konal v rozpore so zákonom, svoje obmedzenie na osobnej slobode a vlastnou vinou sa pripravil o možnosť po dobu výkonu trestu zabezpečovať si príjem

v zamestnaní na slobode. Ohľadne možnej straty zamestnania, ubytovania, o nemožnosti ďalšieho zamestnania, o vývoji situácie v súvislosti s koronakrízou, okresný súd považoval vyjadrenia otca ako nepodložené špekulácie s úmyslom vyhnúť sa riadnemu plneniu vyživovacej povinnosti. Súd tak došiel k záveru, že otec maloletých detí nepreukázal takú zmenu pomerov, ktorá by opodstatňovala akékoľvek zníženie jeho vyživovacej povinnosti, ktorá mu bola dosiaľ určená súdnymi rozhodnutiami. Otec je povinný túto vyživovaciu povinnosť riadne plniť a správať sa tak, aby určené výživné mohol plniť. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 CMP (zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

2. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie otec maloletých detí. V odvolaní uviedol ohľadne výdavkov na maloleté deti ich matkou, že maloletá T. bola odhlásená z materskej školy minimálne tri mesiace predtým ako začal núdzový stav a škôlky sa zavreli. Čo sa týka poukazu matky na užívanie lieku T. maloletými deťmi, otec uviedol, že maloletá O. ho má zo zdravotných problémov vyradený a maloletá T. vôbec tento liek užívať nemá, keďže ho nemá predpísaný. Poukázal na to, že matka detí prešla tzv. „osobným bankrotom“, napriek tomu sa znova zadĺžila. K situácii s trhom práce uviedol, že pracovnú zmluvu mal len na dobu určitú do 30.11.2020, jeho zamestnávateľ mu pracovnú zmluvu nepredĺžil, a tak 04.12.2020 sa nahlásil na úrad práce. Napriek tomu, že mu boli ponúknuté dve práce na dohodu, reálne ani jednu oficiálne uzavretú nemá. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen ako kolízny opatrovník maloletých detí navrhol rozsudok okresného súdu v plnom rozsahu potvrdiť ako vecne správny. Stotožnil sa s názorom súdu, že odvolanie otca je nedôvodné a je v rozpore s najlepšimi záujmami maloletých detí.

4. Matka maloletých detí nepovažovala odvolanie otca za dôvodné. Otec maloletých detí mal dlhodobu vedomosť, že má uzatvorenú pracovnú zmluvu na dobu určitú a túto situáciu nijako neriešil. Otec maloletých detí mal dostatočný čas na vytvorenie finančnej rezervy, aby počas výkonu trestu odňatia slobody boli jeho vyživovacie povinnosti zabezpečené. Podľa jej názoru otec detí je schopný si nájsť aj lepšie platené zamestnanie, pričom neuviedol žiadne také okolnosti, ktoré by mu bránili aktívne si hľadať inú vhodnú prácu. Skutočnosť, že otcovo správanie viedlo k strate jeho zamestnania a tým spojenej straty alebo zníženia príjmu, a teda sa vzdal objektívnej možnosti platiť primerané výživné, nemôže byť na úkor výživou oprávnených detí. Rozsudok okresného súdu navrhol potvrdiť ako vecne správny.

5. Otec maloletých detí vo vyjadrení zo dňa 28.01.2021 dal do pozornosti, že ak by si aktívne nehladal prácu, úrad práce by ho vyradil z evidencie uchádzačov o zamestnanie a nemal by nárok na podporu v nezamestnanosti. Ďalej poukázal na to, že majiteľ bytu, v ktorom žije v podnájme, sa rozhodol tento byt predať. S priateľkou K. sa rozišli, s maloletou dcérou sa odsťahovala k svojej sestre do D. D., pričom sa spolu dohodli, že návrh na úpravu výživného voči maloletej Q. O. nebude podávať, styku s maloletou otcovi nebude nijako brániť, k čomu pripojil prehlásenie C. K. zo dňa 27.01.2021. Zároveň preukázal zmenu adresy Q. P. 9, U.. V priebehu odvolacieho konania tiež predložil kópiu výzvy na nastúpenie do výkonu trestu sp. zn. 4T/53/2018 Okresného súdu Zvolen zo dňa 02.02.2021.

6. Matka maloletého dieťaťa v následnom vyjadrení zo dňa 10.02.2021 konštatovala, že z vyjadrenia otca je zrejmé, že tento je poberateľom dávky v nezamestnanosti vo výške 550,- Eur mesačne a súčasne je zamestnaný na dohodu s mesačným príjmom cca. 210,- Eur mesačne, teda jeho aktuálny príjem je viac ako 700,- Eur, pričom mal rovnaký alebo obdobný príjem aj v čase posledného rozhodovania o výživnom. Čo sa týka skutočnosti, že sa rozišiel s priateľkou a musí si zabezpečiť vlastné bývanie, s čím sú spojené vyššie výdavky, toto tvrdenie považuje za účelové a špekulatívne s cieľom dosiahnuť zníženie výživného na maloletú T. a O.. Rozsudok navrhol potvrdiť.

7. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP), bez viazanosti odvolacími dôvodmi (§ 66 CMP), prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP - zákon č. 160/2015 Z. z., Civilný sporový poriadok) a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

8. Konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých je upravené v § 111 a nasl. CMP.

9. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

11. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP).

12. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, preto sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov, s doplnením ďalších dôvodov na zdôraznenie jeho správnosti, najmä vo vzťahu k námietkam uvádzaným otcom maloletých detí ako odvolateľom v odvolaní.

13. Okresný súd správne poukázal na ust. § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť, pričom obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

14. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje pilier systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti, a to deťom. Povinnými subjektmi v takomto prípade sú vždy rodičia dieťaťa, t. j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je obmedzené na obdobie, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

15. Čo sa týka povinnosti rodičov prispievať na výživu svojich detí, je potrebné prihliadnuť na faktory na strane povinnej osoby. Na strane povinného, teda v tomto prípade otca detí, sú to v prvom rade jeho zárobkové možnosti a schopnosti a to aj vzhľadom na subjektívne a objektívne podmienky, majetkové pomery, životnú úroveň, počet iných vyživovacích povinností a pod.

16. Určenie výšky výživného je individuálne v každom jednom prípade. Vodiacom zásadou na určenie výšky výživného na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov a na strane oprávneného, teda maloletých detí, zásada, že deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov, to znamená, že ich životná úroveň má byť približne rovnaká, ako je životná úroveň toho-ktorého rodiča.

17. Okresný súd správne poukázal na ust. § 62 ods. 5 Zákona o rodine, podľa ktorého výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

18. Cieľom citovaného ustanovenia Zákona o rodine je zvyšovať mieru rodičovskej zodpovednosti tým, že pred potreby rodiča kladie zákon potreby dieťaťa. Každý rodič má povinnosť v prvom rade zabezpečiť výživu dieťaťa, až následne má právo využiť zostávajúce finančné prostriedky na uspokojenie svojich potrieb. Zákon pritom nerozlišuje, či ide o nevyhnutné životné potreby rodiča alebo iné potreby.

19. Okresný súd správne poukázal na ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

20. Okresný súd pri rozhodovaní o návrhu otca na zníženie výživného správne tento jeho návrh zamietol, pretože na strane maloletých detí nebolo zistené, že by na ich strane došlo k zníženiu odôvodnených potrieb, čo by mohlo mať vplyv na zníženie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom. Okresný súd Zvolen rozsudkom sp. zn. 5P/112/2017-66 zo dňa 12.12.2017 rozviedol manželstvo maloletých detí a schválil rodičovskú dohodu, na základe ktorej sa maloleté deti T. Q. a O. H. zverili na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky, pričom otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu maloletých detí na každé zvlášť sumou 80,- Eur mesačne. Rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 5P/127/2019 zo dňa 29.10.2019 bolo zvýšené výživné na maloletú O. H. na 120,- Eur mesačne. V rozhodnutí bol

zohľadnený zdravotný stav maloletej, ktorý vyžadoval zvýšenú osobnú starostlivosť o maloletú, ako aj zvýšené náklady so zabezpečením starostlivosti o ňu pre nepriaznivý zdravotný stav, pričom zároveň už v tomto konaní bola zohľadnená aj tá skutočnosť, že otec maloletých detí má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej Q. O., nar. 2. septembra 2019.

21. Odvolací súd sa následne zaoberal aj okolnosťou, či schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca maloletých detí umožňujú prispievať na výživu maloletých detí v súdom stanovenej výške.

22. Pri zvážení celkovej finančnej a majetkovej situácii otca maloletých detí nemožno v neprospech detí a určenia ich výživného prihliadnuť na skutočnosti, ktoré viedli na strane otca k zníženiu jeho príjmov, nakoľko toto zníženie si zaviniť sám vlastnou vinou. Otec maloletých detí síce preukazoval, že pracovnú zmluvu má uzavretú na dobu určitú do 30. novembra 2020, avšak v konaní nepreukázal, že by následnú situáciu nejakým spôsobom riešil. Sám na pojednávaní dňa 25. novembra 2020, pár dní pred skončením pracovnej zmluvy sa vyjadril, že aktívne si žiadnu prácu nehľadá, nakoľko očakáva výzvu na nástup do výkonu trestu odňatia slobody. Ani skutočnosť, že otec maloletých detí bol právoplatne odsúdený a bol vyzvaný na nástup do výkonu trestu a odňatia slobody, nemožno považovať za skutočnosť, ktorá by mala mať vplyv na priznanú výšku výživného. Uvedenú situáciu si totiž otec maloletých detí zapríčinil sám, vlastným konaním prišiel o možnosť mať stabilný príjem a mať primerané majetkové pomery, ktoré by zabezpečovali štandardný život, s možnosťou riadne si plniť vyživovacie povinnosti. Otec maloletých detí si musí uvedomiť, že svojim nezodpovedným prístupom ohrozuje živobytie maloletých detí, ktoré sú odkázané výživou na svojich rodičov a nielen matka, ale aj otec sa musí v primeranej miere starať o výživu svojich detí bez ohľadu na to, či sú mu deti zverené alebo nie do osobnej starostlivosti.

23. Čo sa týka totiž nároku detí na výživu je potrebné prihliadnuť aj na tú skutočnosť, že matka, ktorej maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti a bývajú spolu s matkou, sa stará o ich bytovú situáciu, s čím sú samozrejme spojené výdavky na zabezpečenie bývania, ktoré sa odzrkadľujú jednak v spotrebe energií, vody, elektriny, hygienických potrieb, zabezpečení stravovania, oblečenia, výdavkov v rámci školskej či predškolskej dochádzky, výdavkov v rámci voľného času detí, pričom je potrebné prihliadnuť nielen na materiálnu, teda finančnú zaťaženosť matky detí, ale aj na časovú zaťaženosť, kedy matka detí sa musí venovať deťom v prípade ich zdravotných problémov, návštevy školských zariadení, primerane sa starať o ich spoločenský, kultúrny, športový rozvoj. Všetky tieto okolnosti a zaťaženosť na strane matky detí majú vplyv na výšku výživného zo strany povinnej osoby. Z uvedeného hľadiska preto okresný súd dospel k správnejmu záveru, že zníženie vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom nie je dôvodné.

24. Odvolací súd s prihliadnutím na uvedené skutočnosti sa v plnom rozsahu stotožnil s rozhodnutím okresného súdu o zamietnutí návrhu otca na zníženie výživného, a preto rozsudok okresného súdu bol potvrdený ako vecne správny, a to aj v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania.

25. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie), v nadväznosti na § 52 CMP (žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak), vzhľadom na neexistenciu relevantných okolností, na ktoré by mohlo byť prihliadnuté pri priznaní náhrady trov odvolacieho konania podľa § 55 CMP.

26. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

a) ktorému súdu je určené,

b) kto ho robí,

c) ktorej veci sa týka,

d) čo sa ním sleduje a

e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 CMP), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 CMP), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383

ods. 1 CMP) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 CMP) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 CMP).